

Пролог

Навесні дві тисячі сьомого в розкішних лондонських апартаментах бізнесмена, а від того й політика, Олексія Ординського розігралася патріотична драма. Дочка бізнесмена Руслана — красуня, розумниця (IQ зашкалює!) і взагалі надзвичайно вишукана панянка — зажадала рідної землі.

— Льошо, купи їй рідної землі! — не змінюючи виразу обличчя, аби не зіпсувати результатів пластичної операції, спробувала пожартувати дружина Ординського Олена.

— А це ідея! — загорілася панянка.

— Що ти там забула? — буркнув батько.

— Побудую гольф-клуб або притулок для тварин. — Мрії набували реальних обрисів.

— Це можна зробити будь-де! В Іспанії чи тут, у Лондоні. Я спитав, що ти забула в Україні?

— Любов...

Батьки презирнулися — дитина, що з неї взяти?! У свої шістнадцять вони теж хворіли на максималізм і любов до Батьківщини. Добре, що капітали Ординського дозволяють знайти більш привабливі альтернативи Русланиним забаганкам.

— Самостійності забажалося? — штрикнув пан Ординський єдину улюблену дитину. Сховав пряника, згадав про батога. — То спробуй любити Батьківщину на відстані. Чим не випробування для дорослої людини? Непросте завдання, скажу тобі. Я сам...

— Тато... Ти мене не чуєш! — У Русланчиних очах з'явилися вогники відверто неприязного здивування. — Досить вирішувати за мене. Я прагну самостійно добитися всього, чого забажаю!

— А таке існує? Існує щось, чого в тебе нема? — нагадав Ординський про власні заслуги в солодкому доньчиному житті.

— Шантажуєте? Я теж можу! — приголомшила батьків панянка й на два дні здиміла з дому.

На третій день поліція привела перелякане у смерть подружжя Ординських у захарашений нічний клуб, і важкі силіконові вуста пані Олени не втрималися купи, бо пані як побачила дочку в задній кімнаті клубу на підлозі серед десятка візуальних неформалів, так у неї щелепа і відвалилася.

— Руслано! — пан Ординський гірко зітхнув і спробував відірвати дочку від підлоги.

— Чекай! «Рояль»... треба... проковтнути, — відмахувалася Руслана й усе намагалася якнайширше роззявити рота.

— Що це? — питав Олексій у лікаря, якого терміново викликали до дочки.

— Галюциногенні гриби, — сказав той і чемно всміхнувся. — Не хвилюйтеся. З нею все буде гаразд.

— Господи, як же мене дратують їхні нескінченні «усе буде гаразд»! — заломила білі ручки пані Олена, коли лікар пішов.

Руслана розплющила очі й уперто сказала:

— Я перепробую всі лондонські гидоти! І робитиму це до тих пір, поки ви не дозволите...

— Хай їде! І ти з нею! Наглянеш, — пробурмотів Олексій дружині вночі і наштотхнувся в темряві на глиняну маску, якою пані Олена завжди вкривала біле личко перед сном, та іноді засинала раніше, ніж треба було змити глину.

— У мене процедури, — відрізала дружина. — А сам?

— Справи...

— Відправимо з нею охоронця. Двох! — запропонувала дружина, відколупуючи від лиця шматки глини.

— Трьох! — вирішив пан Ординський.

— Чотирьох! — наполягла турботлива мати. Додала: — І купи їй землі. Їй-богу! На сімнадцятиріччя. Гарний привід. Ти подумай: діаманти губляться, авто розбиваються, а земля — що б Руслана не виграла — залишиться. Із часом її можна буде продати дорожче. Хай собі пограється дитина в самостійність.

Наступного ранку батьки всілися біля постелі доньки й урочисто оголосили: на день народження, у серпні, Руслана матиме змогу вибрати і придбати шмат землі. В Україні. Вибирати поїде сама. З охоронцем. Двома... Трьома...

— Чотирма! — нагадала пані Олена і запитала: — Ти задоволена?

Дівча підскочило на постелі, розцілувало батьків.

— Мрії збуваються, треба тільки не здаватися і не опускає рук! — На повному серйозі. — Я виберу ділянку близько від міста з романтичним, майже шевченківським краєвидом, оповиту легендами, піснями...

І зроблю там... — розсміялася. — Ще не вирішила, але знаю точно: я додам гармонії цьому недосконалому світу! От побачите!

— А як же Том? — обережно запитала пані Олена.

— А нащо Інтернет? — відповіла Руслана, згадуючи, як довго вмовляла аристократа Тома відвести її в найогиднішу клоаку, аби насолити батькам.

На початку серпня панянка з наївними дитячими спогадами десятирічної давнини і чотирма охоронцями прибула в Україну і віч-на-віч стикнулася із мрією. День — покидати речі в батьківській квартирі в центрі міста, другий — подякувати татовому партнерові за «ауді» з водієм, а на третій — за справи!

За тиждень Руслана в компанії охоронців і жвавого агента з нерухомості обдивилася всі околиці міста. Їй неодмінно потрібна була земельна ділянка у межах п'яти, максимум десяти кілометрів від міста, бо занурюватися у степ кілометрів на сто навіть заради мрії дівчина не збиралася.

— Ну... Вже й не знаю, що вам запропонувати... — дивувався агент з нерухомості примхам юної панянки. — Хіба що Рокитне... Наше агентство свого часу викупило там один дуже цікавий об'єкт.

«Ауді» дісталася до Рокитного опівдні. Руслана вийшла з авта, глянула навкруги і засумувала: від асфальтівки у степ тягнулися суцільні новобудови, масштабами і дурною архітектурою схожі на декорації до фільму в стилі хорор, а серед них, як старі баби серед пафосних молодух, тулилися кілька старих сільських хат.

— Що це? — вразилась.

— Було село. Та скоро перетвориться на котедж-не містечко. Дуже... Дуже перспективне місце! Ви ж тільки подумайте: зробите гольф-клуб — клієнти поряд! Захочете з тваринками цяцкаться — вони вам своїх Шариків підкинуть. — Агент показав у бік новобудов. — І взагалі... У народі кажуть: не купуй хату, а купуй сусідів. Ви розумієте? Тут дуже... дуже пристойні сусіди.

— І що тут продається? — застрягла у мінорі Руслана, і агент повів її вулицею до двох старих хат, одна майже навпроти одної.

Спочатку панянка походила подвір'ям великої, перебудованої хати зі старою вишнею під вікном і сухим бузковим кущем за огорожею.

— Тут землі — шістдесят соток, город виходить у степ, — накручував агент. — А степ... Тобто поле... Можна орендувати. Хоч гектар... Хоч десять...

Руслана скептично закопилила губки.

— Мені хотілося, щоб це було романтичне місце... Розумієте? Оповите легендами.

— Є легенда! Є! — пожвавішав агент. — Запитайте будь-кого з місцевих. За селом два ставки. Тобто... Були ставки. Років сто тому прекрасний юнак полюбив прекрасну дівчину, але батьки... Жорстокі батьки були проти, і тоді юнак заплив на середину ставка і втопився.

— А вона, звичайно, втопилася у другому ставку? — ще більш скептично припустила Руслана.

— Звичайно! — відповів агент серйозно. — І після цього ставки поросли очеретом, перетворилися на болота. Кажуть, це закохані не хотіли, щоб шукали їхні тіла...

— Їх не знайшли?

Агент відчув слабину.

— Ні! І з того часу... З болота... — вигадував поспіхом, — чуються прекрасні співи...

— Співи? Повна дурня! — Панянка враз втратила інтерес до фольклору.

Агент зітхнув — перебір!

— А друга хата? — уже командувала Руслана. — Хочу подивитися другу хату.

Вийшла з двору, стала на вулиці під бузковим кущем, мовляв, покажіть, куди йти. Агент зніяковів, показав на другу хату з великою старою лавкою перед огорожею.

— Щодо легенд... Ту другу хату дивитися не раджу. Там сталося криваве, страшне, звіряче вбивство. Кілька років тому. І з того часу хазяйка як не старається, а хату продати не може... Забобонні люди кажуть: у ній живе якийсь дух, пов'язаний із... Не згадаю точно, але з якоюсь країною — чи то Францією, чи то Бельгією...

— Господи! Що за маячня! — обірвала його Руслана і вже ступила крок на розпечений асфальт, та раптом у кінці вулиці виник потужний мотоцикл, промчав повз компанію, обдав усіх гарячою курявою і зупинився біля хати, якою агент щойно лякав Руслану. З новенької «хонди» зіскочив хлопчина в шоломі й пішов у двір.

— А це що за... — Руслана обтрушувала пилюку з новенької сукні від Стели Макартні й обурено дивилася на власника «хонди». — Нахаба!

— Не зважайте! Не зважайте! — захвилювався агент. — Хлопець — не з місцевих. Випадковий гість. Взагалі люди тут дуже гостинні.

Руслана обернулася до хати з бузковим кущем.

— Не можу пояснити... Але це місце нагадує мені про щось кровне... Мабуть... Мабуть... Я зупинюся на цьому домі!

Агент просяяв:

— Вибір серця! Прекрасно! Прекрасно! Серце завжди відчуває невидимі інформаційні потоки Всесвіту, які впливають на наше життя.

— Ще скажіть, що курка, яка греблася в цьому дворі років шістдесят тому, теж вплинула на моє життя! — відрубала Руслана.

Розділ 1

Румунка і німець. Ясний ранок

Усьому виною — ряба курка. Крутилася б біля півня, не лізла б у кущі — і, може, усе склалося б інакше. А так... Ще покійна баба Парася була нелогічно прихильною до рябих — усі помирили своєю смертю замість із перерізаною горлянкою у каструлі варитися. Що вона про них такого особливого знала?

Того літнього ранку сонце ніби заблукало — усе не йшло, і полохливі кури у дворі удови Орисі дарма метушилися, намагаючись навмання відшукати щось їстівне у траві біля хати. Хазяйка випустила їх ще у сірий світанковий туман, тепер поралася у хаті й ніяк не йшла надвір.

Ряба курка — руда із чорним та білим — кинула дурне діло, почимчикувала у смородину й аж шию скрутила — ти ба: у траві під кущем червоніє велика гладка, мов полірована, кулька. Не інакше, вишня-черешня. Курка без зволікань дзьобнула знахідку — й аж квок від болю: червона принада виявилася твердою, мов каменяка. Курка не здалася. Крутнула головою, наче сто

курей з усіх боків уже поспішали відбити в рябої черво-
ний скарб, і знову дзьобнула — моє!

Тим часом удова Оріся з мискою в руках вийшла на ганок, усміхнулася ранковому сонцю — тихо... П'ятий рік тихо, нема війни, а вона оце кожного ранку виходить на ганок і прислухається, наче раптом світ потьмяніє від димних згарищ і битиме чорним в очі, вуха позакладає від грому близького бою і вона силкуватиметься почути щось важливе і рятівне, та так і не почує, згине, а їй же ніяк не можна — мала Маруська у ліжку солодко сопе, на кого її... Тихо... Пожити б... Восени — двадцять шість, коса — як батіг, руки сильні, очі не згасли, серце щастя просить. Тихо... Наче тихо...

І пішла до годівниці.

— Ціпу-ціпу, ціпу...

Кури заспішили за жінкою, тільки ряба вперто дов-
бала дзьобом червону кульку під смородиною.

— Ану всі до купи мені!

Курей перерахувала, озирнулася — що там ряба під кущем знайшла? Відігнала. Під смородиною присіла.

— Це ж треба... — всміхнулася, червону кульку з трави дістала, від роси обтерла, на розкриту долоню поклала. — А я й не сподівалася...

Укинула кульку в кишеню. І пішла до хати.

У відчинене вікно заглядало цікаве сонце, наче питало Орісю: і як ти тут живеш? А вона б будь-кому перш за все на диван із шафою показала.

Диван шкіряний, спинка з дерев'яною різьбле-
ною полицкою й дзеркалом. Навіть німці з румунами, які у війну в Орісиній хаті таборилися, і ті язиками цокали, — мовляв, який же вишуканий диван завівся

у звичайній сільській хаті. Поряд із диваном — шафа одержна. Теж із дзеркалом на увесь зріст. Орісі б два віки працювати без упину, та все одно на такі розкоші не заробити. Усе — бабусине, царство їй небесне.

Ще є стіл. Сама з дощок збила. Дві табуретки й ліжко з панцирною сіткою.

Оріся ввійшла до кімнати, дістала з шафи коробку з-під цукерок, присіла біля столу, поклала її перед собою, чомусь усміхнулася й обережно зняла з коробки кришку.

— Оце б мені щастя, якби не горе... — Язика прикусила і на ліжко — зирк: чи не розбудила донечку часом.

На ліжку сиділа мала Маруся, терла кулачком чорні оченята, дивилася на матір.

— А чого це ти, Марусю, очі треш? — Оріся їй. — Щось наснилося, доню? А, ходи до мами... Поцілую — і все минеться...

Маруся мовчки сповзла з ліжка, ступила два кроки до столу, на відкриту коробку глянула й заклала — оце диво дивне, краса невидана, мрія чудесна...

— Чого це ти? — Оріся їй знову. — Та ходи вже...

Мала Маруся ніби й не чує. Заворожено — на коробку відкриту, а там — розсипані червоні коралові намистинки. Звідки такий скарб? Як мама на буряки — так Маруся все чисто в хаті перебере, і жодного разу коробки від цукерок не знаходила.

До столу дійшла, поруч із мамою на табуретку всілася, а очей від намистинок відвести не може. Одним пальчиком до намистинки дотягнулася, торкнулася і врешті всміхнулася, на маму зиркнула, — мовляв, не зникли, справжні-справжнісінькі!

— Бабусине намисто, — мама їй. Та викладає намистинки з коробки на стіл, нитку довгу з катушки відмотує. — Одного разу нитка розірвалася, вони й розкотилися, погубилися. Наче щастя відібрали.

Долонею грубою намистинки накрила. Маруся й собі — долоньку на намистинки поклала, прислухається. А мама далі веде:

— Е, ні, думаю... Треба щастя назад докупи збирати. Майже всі намистинки знайшла, а однієї — ніяк... А нині...

Усміхнулася. З кишені знайдену намистинку дістала.

— Рябій курці дякувати. Оце хотіла її сьогодні зарубати, а тепер — хай живе.

І — намистинки на нитку: клац-клац-клац. Маруся підборіддям у стіл уперлася, з намиста очей не зводить. Мама роботу закінчила, нитку зав'язала.

— Буде намисто. Бабуся казали — у кого коралі біля серця, того вночі зірка зігріє. Може, й мені тепер...

Тільки намисто до шиї піднесла, а тут кури надворі як заметушаться. Оріся намисто на столі лишила й до вікна:

— Куди?! Ану кш! Пішли! Пішли...

Від вікна та до дверей.

— От клятї кури!

Вискочила — грюк! Білий світ загасила. Оце тільки й лишилися в ньому — бідна кімнатка з вишуканим шкіряним диваном і дзеркальною шафою, мала Маруся біля столу, а на столі — диво з див, червоне, гладке, мов вовною довго поліроване, коралове намисто.

Маруся закусила губку, озирнулася й обережно простягла до намиста руку. Торкнулася. Ні... Не зникло. До себе потягла. А важке ж! Обережно від столу відірвала, на шию повісила й до шафи.

Стала перед дзеркалом... Очі витріщила, аж сльози бризнули: мамо рідна, чого ж ти таке щастя від Марусі ховала, чого ввечері, коли спати вкладала, не розкрила коробки, не показала хоч би одну червону намистинку, не повідала, як колись клята нитка не втримала важких кульок і розірвалася, тоді б Маруся часу не гаяла і кожного дня не тільки хату і двір обшукала б, а й усе село, певно, всі світи...

Маруся втерла сльозу і приклала долоньку до намистинок на грудях. Плечиком повела — ох і гарно! Вік би не знімала! Аж з двору кричить хтось:

— Орісю! Орісю! Бери вже свою румунку малу й гайда до клубу...

Маруся надулася. Чого це її румункою обзивають?

Історія Марусиного прізвиська почалася задовго до її народження. У Рокитному ще пам'ятають, як перед війною в хаті баби Параски з'явилося чорнооке дівча рочків шістнадцяти.

— Онука, — коротко пояснила стара Параска з двору, коли баби якось ішли вулицею, зупинилися біля її хвіртки та все роздивлялися, як нетутешнє, худе, аж світитися, дівчисько незграбно пореється біля курей.

— І звідки така? — не стрималася котрась із жінок.

Параска мотнула головою в бік міста. Баби й собі шиї скрутили. З міста? Та, може бути... Від Рокитного до міста — усього десять кілометрів. За чотири години пішки дійти неважко, та щось Парасина донька не дуже до матері бігала, бо ж як рочків двадцять тому подалася до міста, так досі від неї звісток — як від кози сала. А оце, виходить, онуку до баби направила. А сама, виходить, не дуже до матері поспішає... *Городська*, виходить...